

**EAR RAW Reus International Architecture and Urban Design Workshop**  
**EAR (Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Reus)**  
**Ajuntament de Reus**  
**UdS Genova**  
**ETH Zürich**  
**KuLeuven Brussels/Ghent**

## **Home mossega a la Sagrada Família**

### **Intro**

Per a cridar l'atenció dels mitjans hem de recórrer a una provocació que, malgrat tot, és quelcom que acostumem a defensar des de l'Escola d'Arquitectura de Reus (EAR): si realment apreciéssim l'obra de Gaudí, caldria detenir immediatament les obres de la Sagrada Família, i demolir selectivament el construït després de la mort de l'arquitecte reusenc. L'actitud subjacent al titular és que el que passa en la segona urbs de Catalunya poques vegades es considera noticiable, mentre que el que no passa en la primera sovint ho és.

Volem, així, que la notícia sigui ara la nostra visió sobre el futur del segon agregat metropolità de Catalunya.

Des del dia 30 d'agost i fins al pròxim 10 de setembre celebrem a Cal Massó, una antiga fàbrica de licors modernista (Pere Caselles 1921), el Reus Architecture & Urban Design International Workshop (RAW).

RAW és un think tank internacional d'anàlisi i propostes per a la transformació de la ciutat. El taller reuneix arquitectes, urbanistes i estudiants de tres de les escoles d'arquitectura més inquietes d'Europa (Genova, Lovaina i Zurich), a més de la nostra.

En aquesta primera edició del workshop ens hem centrat en els reptes urbans de Reus, però també en els del sistema de ciutats del Camp, entès com una única entitat metropolitana.

Els temes dels quals ens ocupem en aquesta trobada són la 1) Emergència Residencial (és a dir la dificultat d'accés a l'habitatge d'una creixent porció de la població), 2) La recuperació del Patrimoni Industrial (molt abundant però sovint degradat), i 3) la mobilitat/intermodalitat (moure's sense usar el cotxe entre els nuclis d'El Camp és actualment missió impossible).

### **Mobilitat/Intermodalitat**

Amb mig milió d'habitants a l'hivern (equivalents a la suma de la població de la segona i de la tercera ciutats de Catalunya), i un milió a l'estiu, és necessari afrontar amb urgència el problema de la mobilitat a les ciutats del Camp.

Tarragona i Reus, al costat d'altres entitats menors però molt pròximes entre si, formen una conurbació densa que mereix, des de fa dècades, comptar amb una xarxa de transport públic com les que gaudeixen algunes ciutats de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Des de RAW, defensem el desplegament una xarxa de tren lleuger/tramvia, una espècie de "metro del Vallès" que uneixi Reus, Tarragona, Vila-seca, Salou i Cambrils; el desplegament en paral·lel d'una xarxa de ciclovies que irriguin tant les ciutats com el territori que les envolta, i la promoció d'àrees pacificades i de recorreguts per als vianants dins i fora dels principals nuclis urbans, que, en conjunt, haurien de comportar una reducció dràstica en l'ús desproporcionat que es fa de l'automòbil per l'actual falta d'alternatives.

En els desplaçaments de major distància creiem necessari corregir alguns greus errors del passat, com ara la ubicació de l'estació de l'AVE Camp de Tarragona a Perafort, massa lluny de les principals àrees habitades, de la costa i difícilment accessible si no és també en automòbil.

Considerem tantmateix que convindria aprofitar el pas de l'alta velocitat vora l'aeroport per a situar la nova estació de l'AVE adjacent a la seva pista, a mig camí entre Reus i Tarragona, cosa que permetria tant als habitants com als passatgers de connectar amb Barcelona en tot just mitja hora, i que, de retruc, posaria en crisi la necessitat d'ampliació de l'aeroport del Prat.

### **Patrimoni**

El taller RAW entén l'obvietat de recuperar, no tant sols com a equipaments públics, sinó també com a iniciatives d'habitatge cooperatiu, alguns dels edificis que en un altre temps van convertir a Reus en una ciutat cosmopolita. No és tan òbvia, però sí tan important, la intensa relació que va tenir la ciutat amb el seu paisatge agrari circumdant. Una relació que avui s'ha desdibuixat i ha perdut qualitat i bellesa a causa del creixement desordenat i dispers dels seus contorns.

Estem convençuts que s'ha de tornar progressivament a un model de ciutat més compacte i nítid, limitant o revertint el creixement tumoral de les últimes dècades i rescatant per als habitants la relació perduda amb el paisatge.

### **L'emergència Residencial**

Finalment, constatem com els diferents ajuntaments de l'agregat urbà i, en concret, el de Reus, han dedicat —tal vegada forçats per la crisi— relativament pocs recursos a l'habitatge social. Als governs municipals, no importa el seu color, els ha costat identificar l'enorme potencial de les cooperatives d'habitatge per a desincentivar l'especulació urbanística i per a oferir una alternativa d'allotjament assequible.

### **Conclusió**

Posem, en definitiva aquest primer RAW a la disposició de la societat com a eina de reflexió i d'anàlisi de la nostra realitat urbana, capaç de desbordar l'obstacle que suposen sovint uns límits municipals sempre més administratius que reals.

## **Hombre muerde a la Sagrada Familia**

### **Intro**

Para llamar la atención de los medios vamos a recurrir a una provocación que, de cualquier manera, es algo que acostumbramos a defender desde la Escuela de Arquitectura de Reus (EAR): si realmente apreciáramos la obra de Gaudí, sería preciso detener inmediatamente las obras de la Sagrada Familia, y demoler selectivamente lo construido tras la muerte del arquitecto reusense. La actitud subyacente al titular es que lo que pasa en la segunda urbe de Catalunya pocas veces se considera noticiable, mientras que lo que no pasa en la primera a menudo lo es.

Queremos, así, que la noticia sea ahora nuestra visión acerca del futuro del segundo agregado metropolitano de Catalunya.

Desde el día 30 de agosto y hasta el próximo 10 de septiembre celebramos en Cal Massó, una antigua fábrica de licores modernista (Pere Caselles 1921), el Reus Architecture & Urban Design International Workshop (RAW).

RAW es un think tank internacional de análisis y propuestas para la transformación de la ciudad. El taller reúne a arquitectos, urbanistas y estudiantes de tres de las escuelas de arquitectura más inquietas de Europa (Genova, Lovaina y Zurich), además de la nuestra.

En esta primera edición del workshop nos hemos centrado, en particular, en los retos urbanos de Reus, pero también en los del sistema de ciudades del Camp, entendido como una única entidad metropolitana.

Los temas de los que nos ocupamos en este encuentro son la 1) Emergencia Habitacional (es decir la dificultad de acceso a la vivienda de una creciente porción de la población), 2) La recuperación del Patrimonio Industrial (muy abundante pero a menudo degradado), y 3) la

movilidad/intermodalidad (moverse sin usar el coche entre los núcleos del Camp es actualmente misión imposible).

### **Movilidad/Intermodalidad**

Con medio millón de habitantes en invierno (equivalentes a la suma de la población de la segunda y de la tercera ciudades de Catalunya), y un millón en verano, es necesario afrontar con urgencia el problema de la movilidad en las ciudades del Camp.

Tarragona y Reus, junto a otras entidades menores pero muy próximas entre sí, forman una conurbación densa que merece, desde hace décadas, contar con una red de transporte público como las que disfrutaban algunas ciudades del área metropolitana de Barcelona.

Desde RAW, defendemos el despliegue una red de tren ligero/tranvía, una especie de “metro del Vallès” que una Reus, Tarragona, Vila-Seca, Salou y Cambrils; el despliegue en paralelo de una red de ciclovías que irrigen tanto las ciudades como el territorio que las rodea y la promoción de áreas pacificadas y de recorridos peatonales dentro y fuera de los principales núcleos urbanos, que, en conjunto, habrían de comportar una reducción drástica en el uso desproporcionado que se hace del automóvil por la actual falta de alternativas.

En los desplazamientos de mayor distancia creemos necesario corregir algunos graves errores del pasado, como la ubicación de la estación del AVE Camp de Tarragona en Perafort, demasiado lejos de las principales áreas habitadas, de la costa y difícilmente accesible si no es también en automóvil.

Consideramos asimismo que convendría aprovechar el paso de la alta velocidad junto al aeropuerto para situar la nueva estación del AVE adyacente a su pista, a medio camino entre Reus y Tarragona, cosa que permitiría tanto a los habitantes como a los pasajeros conectar con Barcelona en apenas media hora, y que, de paso, podría en crisis la necesidad de ampliación del aeropuerto de El Prat.

### **Patrimonio**

El taller RAW entiende la obiedad de recuperar, no sólo como equipamientos públicos, sino también como iniciativas de vivienda cooperativa, algunos de los edificios que en otro tiempo convirtieron a Reus en una ciudad cosmopolita. No es tan obvia, pero sí tan importante, la intensa relación que tuvo la ciudad con su paisaje agrario circundante. Una relación que hoy se ha desdibujado y ha perdido calidad y belleza debido al crecimiento desordenado y disperso de sus contornos.

Estamos convencidos de que se ha de regresar progresivamente a un modelo de ciudad más compacto y nítido, limitando o revirtiendo el crecimiento tumoral de las últimas décadas y rescatando para los habitantes la relación perdida con el paisaje.

### **La emergencia Habitacional**

Finalmente, constatamos cómo los diferentes ayuntamientos del agregado urbano y, en concreto, el de Reus, han dedicado —tal vez forzados por la crisis— relativamente pocos recursos a la vivienda social. A los gobiernos municipales, no importa su color, les ha costado identificar el enorme potencial de las cooperativas de vivienda para desincentivar la especulación urbanística y para ofrecer una alternativa de alojamiento asequible.

### **Conclusión**

Ponemos, en definitiva este primer RAW a disposición de la sociedad en tanto que herramienta de reflexión y de análisis de nuestra realidad urbana, capaz de desbordar el obstáculo que suponen a menudo unos límites municipales siempre más administrativos que reales.

